

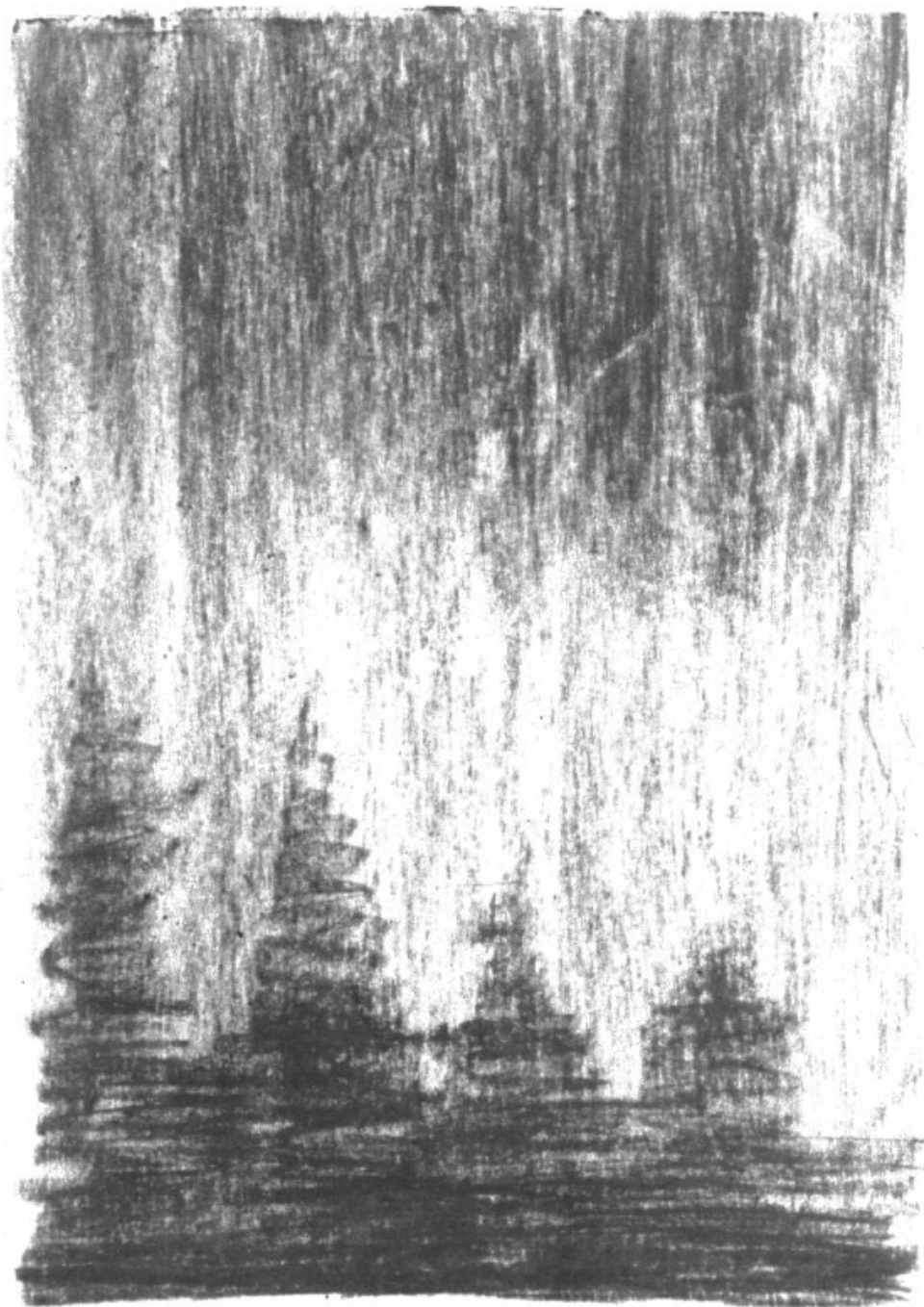

Informatiu Cultural de Marratxi

DIRT MULA

Octubre del 1985, N° 43

1/85

rcy/85

•» Sr. Guillem Vidal
Batle del Magnífic Ajuntament de Marratxí

Sr. Batle:

Com a representant de l'Obra Cultural Balear a Marratxí i davant el lamentable fet d'haver-se permès la realització d'una tirada al colomí, dins les festes de Sa Cabaneta, he de presentar-li la meua protesta per la positura de l'Ajuntament i demanar-li que, en el futur, es tracti d'erradicar com a espectacle públic la crueltat i la violència, en virtut de les seves competències.

Aprofitam l'ocasió per a adreçar-li una reservada felicitació per les primeres passes institucionals cap a una normalització lingüística, que ens agradaria veure arribar a tots els nivells.

Atentament el saluda
Vicenç Sastre i Arrom
Obra Cultural Balear.--

rectificació

Altres cop ens hem de disculpar per errades comeses en l'anterior número. Aquesta vegada referides a la il·lustració de la secció "Per què no en la nostra llengua?". Ja deguéreu veure que la nota del patrocini sí estava en català (i per tant hauria de ser "Ben fet"). La cosa és que a la impremta s'equivocaren i posaren la contraportada del programa enlloc de la portada que és la que vos reproduïm aquí davall.

FIESTAS POPULARES SA CABANETA 83

25-31/8 y 1/9-85

El remement d'aquesta carta és un dels guanyadors del III Concurs de Contes. Quan inquirí arrar del perquè no li havíem dit res, haguérem de demanar-li disculpes pel fet que l'Ajuntament de Marratxí no ens hagués contestat a la demanda d'ajuda -com en anys anteriors- per al citat concurs i de la qual encara no en tenim ni negativa ni comunicació oficial. Aquesta és l'encoratjadora resposta. Gràcies, Ignasi.

La Redacció.--

Badalona, 16 de setembre de 1985

•» Amics de Pòrtula,

La vostra empresa és feixuga; us proposeu dur cultura al poble i el poble, ignorant, no vol eixir de la seva ignorància; els poderosos que us podrien ajudar deserten davant la perspectiva d'una batalla amb un botí tan magre; esteu sols. I, certament, ben poca cosa és el saber per al qui no té consciència de la seva estultícia, perquè tan estults són en aquest cas els qui preteneu ajudar com els qui us neguen l'ajut. Però no perdeu el coratge: ells són els malalts, vosaltres els sans. Que el remei que els doneu no ofereix esperances de guariment? Què esperàveu! La malaltia és greu, és el veritable càncer de l'home.

Oferiu-los escrits futils, discursos afectats, somnis voluptuosos, i tant els uns com els altres us faran l'aleta, us adreçaràn compliments, us donaran l'ajuda que ja no necessitareu, i la que llavors us mancarà no seran ells qui us la podran donar, car vosaltres també sereu malalts.

Persereu en la vostra empresa, el fet que tingui tan poc ressò us ha de representar un motiu de coratge, car això us ensenya com n'és d'imprescindible. I si un dia heu de rendir-vos als estults, que això sigui per a vosaltres un motiu de felicitat: haureu obtingut la confirmació que no estàveu equivocats, que la feina que fèieu era encara més necessària del que semblava i, per tant, el fruit que n'hagi pogut resultar, per migrat que sigui, serà molt més valuós i lloable als ulls dels qui us observen amb justesa.

Si tot fossin facilitats, si tinguéssiu un camí planer i abellidor, no significaria això que ben bé hom pot passar sense vosaltres? que el que feu ho podria fer qualsevol altre i tant se valdria que deixés de fer-ho? Quan el malalt hagi guarit ja no farà perdre nits al metge, el seu vetllar al costat del pacient serà innecessari, bastarà que estigui disposat a acudir-hi de bell nou quan hom el demani.

El premi que m'oferiu és prou valuós. Vaig quedar satisfet després d'escriure L'espera i ara els llibres són un bonic regal que no esperava.

Us prego que tingueu l'amabilitat de trametre-me'ls a càrrec meu pel mitjà que més us convingui i, si us és possible, afegiu-hi el número 39 de la revista. Gràcies.

cada lector...

Ignasi Barnich.

P Ò R T U L A

un subscriptor.

editorial

SOBRE "L'ESSENCIA DE LA MALLORQUINITAT" I ALTRES HERBES

Un destacat portantveu del Govern "autonòmic" ha afirmat que l'essència de la mallorquinitat estava en la Part Forana.

Està vist que a la recerca de les autèntiques arrels d'aquest País, els nostres polítics descobreixen paradisos "vernáculos" lluny de la capital, contaminada per les influències externes i per la presència dels forasters a les barriades obreres. Més o menys així degué néixer el nazisme, en un intent de depurar la raça germànica de tota ètnia estranya i nociva.

Els nostres polítics encara no saben que l'expressió "fer país" no consisteix en un procés d'exclusió d'allò que no és "genú" o "vernacle" sinó, ben al contrari, en un intent d'integració de tot aquell que, per una o altra raó, visqui i treballi a Mallorca, sentint-se membre d'una comunitat amb unes idèntiques inquietuds culturals i amb les mateixes necessitats de comunicació. I si no, que ens expliquin quina casta de farsa publicitària era allò de la "Comunicació i convivència" dins el marc de la normalització lingüística, d'altra banda tan malmesa.

Ens pronunciam per una Mallorca integradora i culturalment dinàmica; no per una una terra embrutida per manifestacions pseudopopulars, artificioses trobades i pujades populars de la classe política dominant als Santuaris.

La Redacció

la portada d'aquest mes

Aquest és en Toni nostro. "Rotget" per als amics o Canyelles i Oliver per a tothom, també té els seus truis artístics.

Se va donar a conèixer un poc oficialment a les passades festes de Sant Marçal amb un estil que hom no dubtà en comparar als espermatozous, però ja ha romput barreres i va més enllà, a la recerca de noves combinacions cromàtiques.

Encara que sigui millor veure les seves coses "en color" el blanc i negre d'avui és un tant representatiu de la línia que du ara.

Toni, sempre endavant!

Per què no en la NOSTRA llengua ?

*El Centre
de Cultura i Indústria
de la
Comunitat Autònoma de les
Illes Balears*

Salut

El Centre de Cultura i Indústria de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, organitza aquest curs de cultura i indústria amb el suport de la Generalitat de Catalunya i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Jaques Claver, Músic

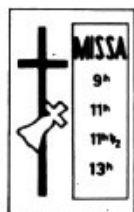
aportada per a la revista "la llengua" de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

I què no trobau que queda bé això de "Consejero"? I tot lo que ve després, què no està bé?

A vegades pensam que és fer ratlles dins l'aigua això de voler dur al solc als qui no estimen gens ni lo nostro ni ca nostra. Quina vergonya!

BEN FET !

HORARI DE MISSES

HIVERN

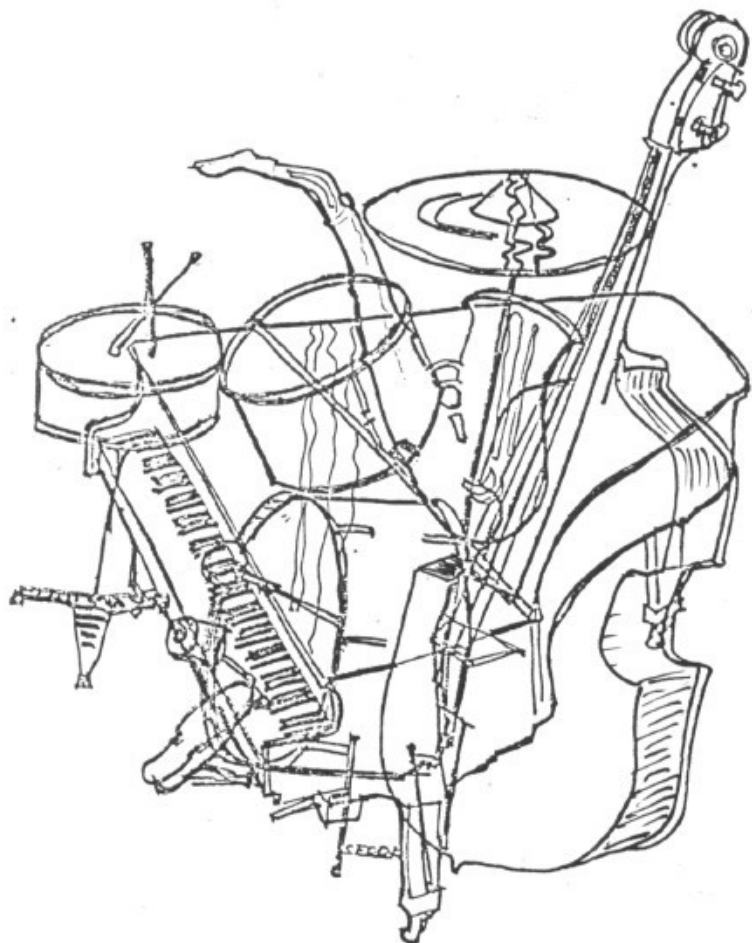
(M): mallorquí
(C): castellà
(I): internacional
(El canvi d'horari "estiu-hivern" serà el dia del canvi a nivell nacional).

Diòcesi de Mallorca - 1985

Ja des de fa anys el clero ha estat el que ha salvaguardat els valors lingüístics del nostre poble duent-los a la categoria cultural. Encara que tot el poder mallorquí sigui dretà, els polítics només agafen lo que els convé de la classe clerical.

4 DE FRESQUES

CONCERT DE JAZZ.

A l'església Parroquial de Sant Marçal el dia 21 va tenir-hi lloc un concert de Jazz per un grup de Sa Cabaneta, interpretaren les obres Blues menors Amanecer, Silbando, Nostalgia, Hay que probar i argumetos, totes elles compostes per Joan Alvarez, això fou a la primera part a la segona s'interpretaren temes famosos de Swing, Jazz i Bossa Nova. El quartet estava compost per Bateria: Toni Serra, Baix: Pedro Llaneras, Saxo: Vicente Bono, i Teclats: Joan Alvarez.

ROBATORI DE GARROVES.

Darrerament, i des que la Garrova va cara, s'han produït, distins robatoris d'aquest producte del camp, un dels afectats ha estat en Gaspar de Ca's Tord, també la policia municipal detingué un jove, que el Regidor Romaguera, va trobar robant garroves dins Son Caulelles, està vist que Mallorca poc a poc deixa d'esser l'illa de la Calma, quan tothom podia deixar la clau al pany, deixou-la ara, i veuràs lo que et passa.

ASFALTAT DE CARRER.

Durant el mes de setembre, s'ha asfaltat la carretera des del seu començament al Figueral fins a la sortida de Sa Cabaneta, ha quedat una meravella, ara només falta que faci arribar aquest asfalt fins a Pòrtol, ja que queda molt lleig un tros de carretera asfaltat bé i l'altre no.

FIRA DE FANG.

La "II Fira de Fang" està en marxa, ja es va tenir la primera reunió amb els ollers del terme, a la qual hi assistiren tots els ollers del terme, per tal d'anar fent camí cap aquesta segona Fira, que si no hi ha res de nou es celebrarà a finals de novembre i principis de desembre.

LES BARRERES DEL PONT D'INCA ALTRA VOLTA CONFLICTIVES.

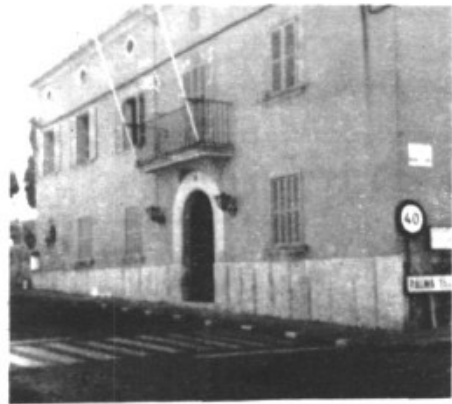
5(167)

Continua el mal estar entre els veïnats del Pont d'Inca, envers les barreres del pas a nivell del Pont d'Inca, tal és així, que passa el temps i no hi donen cap solució.

En vista d'això l'associació de Veïnats tindrà una assemblea general el proper dia 10, i un dels punts del dia són les Barreres del Pont d'Inca i l'altre la puja del Fens.

AUGMENT DEL 40% EN EL FENS?.

Segons persones que han pagat el rebut de les recollides de Fens, aquestes han pujat 800,--ptes., si l'any passat en pagàrem dues mil, això representa un augment del 40%.

PLE DE L'AJUNTAMENT.

Al ple extraordinari de l'Ajuntament s'apravà lo següent, els plens seran bimensuals, els mesos sanars i es celebraran el primer dijous de mes a les 21 hores.

Les comissions de Govern se faran dues vegades cada mes a les 19 hores.

INDEMNITZACIONS ALS MEMBRES. DEL CONSISTORI.

Les indemnitzacions als Regidors per la seva assistència a les convocatòries foren establides de la següent manera. Per cada ple ordinari 5.000,--, per cada ple extraordinari, comissió de Govern extraordinari, i Comissió informativa 2.000,--Ptes., per cada Comissió de Govern ordinari 3.000,-- Ptes., dietes del Batle 2.000,--, del 1er Tinent de Batle 1.500,-- dietes delegació i Regidors 1.000,--ptes.

DELEGACIONS D'ALCALDIA.

Les noves delegacions donades pel Batle i el responsable de cada una d'elles son:

1er Tinent de Batle, Antonio Montilla Peinado: Coordinació Policia Municipal, Esports, Tutelar de Menors i Transports.

2º Tinent de Batle Juan Juan Ramis: Allumemat públic, Escorxador, Obres municipals, i Brigada laboral municipal.

Regidor Juan Cardona Mari: Suministre d'aigua, Clavegaram, Industria i Comerç i recollida de fens.

Regidor Antonio Company Quetglas: Coordinació Batles de barriada, Consultoris i Mercats.

Regidora Catalina Cañellas Bestard: Afers econòmics i Afers socials.

Regidor Bernardí Homar Solivellas: Cultura, Fires i Certamens, Consell escolar i Ensenyament.

Regidor Miquel Romaguera Cañellas: Juventud i Oci.

FALTA D'ASSITENCIA AL NOSTRE AJUNTAMENT.

Han de posar una falta d'assistència al nostre ajuntament i ben grossa, ja que malgrat estar convidats abans i inclús al mateix dia de la inauguració de les noves aules del centre "Liceu Balear", cap representant del nostre ajuntament va esser nomenat per anar a aquesta inauguració, amb vuit regidors d'U.M., no en trobaren cap per anar-hi a la una del migdia a aquesta inauguració?. No Srs. de l'Ajuntament, a les inauguracions a on no hi va cap personalitat revelant, també tenen l'obligació d'anar-hi, i més si és dins el terme i es tracta d'una millora que s'ofereix al poble com és poder estudiar FP i BUP sense sortir del terme, per lo tant FALTA D'ASSITENCIA i que se la pengi qui pertoqui.

INAGURACIO NOVES AULES AL "LICEU BALEAR".

Al centre escolar, "Liceu Balear" ha inagurat recentment 3 aules de Preescolar, una de B.U.P. i una de Formació Professional de segon grau, convertint-se així en el primer centre de Marratxí, que dona BUP i Formació Professional amb els seus dos graus, a la inauguració hi varen assistir, el rector del Pont d'Inca, i a títol personal la regidora de l'Ajuntament de Ciutat Betlem Aguiló.

ANADA A LLUC.

Organitzat per UM, es dugué a terme la III pujada a LLuc dels Marratxiners, un pic a LLuc s'of missa, per després voure l'actuació del grup "Pla de Na Tesa canta i balla", a les tres de l'horabaixa devallaren els autocars cap a Marratxí.

M. BOSCH

ESPORTS

El començament de lliga, per part dels nostres representants, podríem dir que ha estat regular, ja que hi ha hagut de tot, victòries, derrotes, i empats, i passen a reflexar lo que ha passat dins cada una de les categories a on hi ha equips del nostre terme.

1ª REGIONAL

El representant dins aquesta categoria el C.E. Marratxí, ha jugat tres partits, el primer d'ells, contra l'Atc. Rafal, a n'el quals va derrotar per 3 a 1.

El segon partit es va desplaçar a Petra, equip que fa dues temporades militava a 1ª Preferent, aquí va sofrir la primera derrota, ja que perdé el partit pel tanteig de 2-0.

El tercer partit, tornà esser dins Son Caulelles contra l'Alqueria, equip prou conegut ja que justa fa dues temporades, militàvem dins la mateixa categoria de II Regional, el partit acaba amb el resultat de 1-1.

Després d'aquests tres partit ha aconseguit tres punt, però ja té un negatiu, la classificació dins aquesta categoria es la següent:

Alcedis	3	3	0	0	8	2	6
Soledad	3	3	0	0	10	4	6
Santa Ponsa	3	2	1	0	7	2	5
Ferriolense	3	2	1	0	8	4	5
Biniissalem	3	2	0	1	8	4	4
España	3	1	1	1	5	2	3
Petra	3	1	1	1	6	5	3
Can Picafort	3	1	1	1	4	4	3
Marratxí	3	1	1	1	4	4	3
Alqueria	3	0	3	0	3	3	3
Son Roca	3	1	1	1	5	6	3
Génova	3	1	1	1	5	6	3
Ath. Rafal	3	1	0	2	5	9	2
Juve	3	0	2	1	2	4	2
J. Buñola	3	0	1	2	7	10	1
J. Sallista	3	0	1	2	2	5	1
V. de Lluc	3	0	1	2	3	8	1
Sant Jordi	3	0	0	3	0	10	0

II REGIONAL

Si el Marratxí, ja comença la competició regular, no es por dir lo mateix del Pla de Na Tesa, equip representatiu del nostre terme dins aquesta categoria, ja que el dos partits jugats fins ara, noha aconseguit cap punt, ni tal volta un gol.

El primer partit es desplaça a Cala D'or per enfrontar-se a l'equip titular d'aquella localitat mallorquina, el resultat força ampli diu lo que fou el partit Cala d'Or 7 Pla de Na Tesa 0.

El segon partit jugat dins Ca'n Gaspar, l'enfronta a l'Algaida, equip provinent de 1ª Regional, el resultat també fou advers als colors del Pla de Na Tesa, ja que fou derrotat per un 0-2.

Després d'aquests partits el Pla de Na Tesa es trobà al darrer lloc amb 0 punts, però això, no ha d'esser motiu per a desanimar-se, ja que cal considerar que els dos equips que han jugat contra el Planateses, són els màxims candidats per ascendir de categoria el proper any, i no tots els equips de II Regional tenen el potencial d'aquests dos equips.

Cala d'Or	2	2	0	0	10	0	4
Algaida	2	2	0	0	8	0	4
Collerense	2	2	0	0	4	1	4
Mariense	2	1	1	0	5	2	3
Altura	2	1	1	0	4	2	3
Sp. Sòller	2	1	1	0	5	4	3
Cafetin	2	1	0	1	5	2	2
Puigpunent	2	1	0	1	5	2	2
Consell	2	1	0	1	5	3	2
San Pedro	2	1	0	1	4	4	2
Cas Concos	2	1	0	1	2	2	2
Molinar	2	1	0	1	3	5	2
S'Horta	2	1	0	1	1	6	2
Son Cotoneret	2	0	1	1	1	5	1
Floret	2	0	0	2	2	7	0
Brasília	2	0	0	2	1	4	0
Sta. Maria	2	0	0	2	0	6	0
Pla de Na Tesa	2	0	0	2	0	9	0

JUVENILS III REGIONAL.

A juvenils, Marratxí hi té dos equips, un el Pla de Na Tesa i l'altra l'Sporting Sant Marçal, tot dos també han començat la competició, amb distinta sort.

El pla de Na Tesa va guanyar dins el camp del Rcto.La Victoria, per un rotund 0-4, lo que el col·loca als primer llocs de la taula classificatòria del seu grup.

FUTBOL D'EMPRESA

El Rosas de Mallorca, equip representatiu de Marratxí, dins aquesta competició, no pogué començar millor la lliga, ja que dinsson Caulelles, guanyà al Beta Color per un rotund i contundent 5-0, la qual cosa fa que encapsali la taula classificatòria del seu grup.

TROFEO CONSELL INSULAR DE MALLORCA							
GRUPO A							
Rosas Mallorca	1	1	0	0	5	0	2
Beta Deportivo	1	0	0	0	1	0	2
Vetera Bunyola	1	1	0	0	3	1	2
Vetera Consell	1	1	0	0	2	1	2
Zapata Soller	0	0	0	5	3	2	1
Vicent	0	0	0	0	2	2	1
Promesa Soller	1	0	0	0	2	2	1
Olivera	1	0	0	0	0	1	0
San Mateo CF	1	0	0	0	1	2	0
San Carlos	1	0	0	1	3	5	0
Deportivo	1	0	0	1	0	5	0

PARTITS PER MES D'OCTUBRE.

Els partits a jugar pels distints equips de Marratxí son el següents:

Data	hora	Camp	Equip.
<u>C.E.Marratxí 1ª Regional</u>			
6-10	16	Son Caulelles	Juve.
13-10	--	Ca'n Picafort	Ca'n Picafort
20-10	--	Palma	Genova
27-10	15,45	Son Caulelles	Juventud Bunyola
<u>Pla de Na Tesa II Regional</u>			
6-10	11	Ca'n Gaspar	Cafetin
13-10	--	Ca's Concos	Ca's Concos
20-10	11	Ca'n Gaspar	Puigpunent
27-10	--	Molinar	Molinar.
<u>Sportin Sant Marçal III Regional</u>			
6-10	--	Son Caulelles	Sta. Eugenia.
13-10	--	Palma	Son Gotleu
20-10	--	Son Caulelles	Atc. Son Gotleu
27-10	--	Sancelles	Sancelles

JUVENILS III REGIONAL.

<u>Pla de Na Tesa</u>		
6-10	Son Ferriol	Ferriolenc
13-10	Ca'n Gaspar	Relojeria Calvo
20-10	Palma	Independiente
27-10	Ca'n Gaspar	La Unión
<u>Sportin Sant Marçal.</u>		
6-10	Sineu	Sineu
13-10	Son Caulelles	Barracar
20-10	Paguera	Cade Paguera
27-10	Son Caulelles	Atc. Inca

FUTBOL D'EMPRESSES.

<u>Rosas de Mallorca</u>		
5-10	Son Caulelles	Bar Deportivo
19-10	Palma	Puertas Sans
26-10	Son Caulelles	Ciclos Marin.

Q.balà perduda.

AL.LELUIA, Al.leluia... a la fi, després de sis llargs mesos, la pluja, l'alegre pluja, ha vessat el líquid ansiat i continua fent-ho el moment d'escriure aquestes línies, amb un cel encapotat meravellós. Segons informacions, fins ara, ja han estat 20 litres per metre quadrat els que han aconseguit que la nostra terra rebí el primer bany de tardor. És la més important notícia amb que cal obrir aquesta secció i que els pagesos i ramaders consideren benèfica.

EFFECTES DE LA PLUJA.- Com dèiem abans en el moment de redactar aquestes línies continua plovent i tot dependrà de si aquestes continuen un poc més. Si així succeeix, els terrenys estaran preparats per tota classe de sembrat de seca, desde ses faveres inicials al gra més tardà, sense oblidar el forratge pels animals i hortalissa en general. I els arbres, especialment ametlers i garrofers hauran estat els principals beneficiats, encara que per a bastants d'ells, jo no hi haurà remei. I pels animals de pastura, ara que ho havien acabat tot, els brots d'herbes que sortiran alegraran els propietaris i reduiran els costs de manteniment de sa ramaderia en general. Per les vinyes, en general hauran estat beneficioses, per la qualitat i gra més gros. Tot això gràcies a aquesta loteria anomenada pluja.

I SEGUIM AMB EL MERCAT COMU.- Quasi cada mes vos oferim notícies damunt aquest tema. I és que la importància que li donen-autoritats i experts - per qualque cosa serà. Així ses darreres declaracions, fetes unes pel Secretari General del M. d'Agricultura i altres pel Conseller Simarro, es refereixen a què es preu des sucre espanyol es des més alts d'Europa i que sa competència serà grossa. Tanta sort que a Mallorca no hi ha productors. També poden tenir problemes amb sa carn de porc, boví i llet. Solament s'aviticultura no tindrà problemes. I en Joan Simarro, del Govern Balear, se decanta per sa garrofa, productes hortofructícoles i rama ovina, per a l'exportació. Sempre acompanyada d'una qualitat i quantitat, que en aquests moments no són suficients.

SA GARROFA I S'AMETLA.- Cada una du un camí cada dia més separat i contrari. Sa primera cap amunt i s'altra, si no cap avall, sí estancada. Fa exactament 5 anys - octubre del 80 - que aquest que subscriu, a una altra publicació, va anunciar, que segons rumors que havíem sentit d'un expert co-

merçant i llegit a una publicació especialitzada, sa garrofa tenia un futur esplèndid, ja que li trobaven moltes d'utilitzacions i derivats, i se pagava per aquells temps, entre 3 i 5 pts. kg. I molts ho trobaren un disparat, a allò que publicàrem. Idò ja ho veis, a 75 ptes. kg. l'estant pagant... i tothom en xerrà i no paren. ¿Fins quan durarà això? ¿Com pot esser? ¿N'hauríem de sembrar més? ¿Què feim?.

A tot això, ningú no ho sap a ciència certa. El perill està en que es preus pugin de més i els compradors finals, cerquin "sucedàneos" més barats i, així i tot, sempre sa tendència a fer productes naturals farà que el preu de la garrofa mai no sigui tan magre com abans i creim que sempre rendable per als productors. S'única pega, es llarg temps que es necessita, des que es sembla el garrofer fins que aquest produïx el seu fruit. Es el que més desanima el possible interessat i molts s'ho pensen bé. I molt bé fan, "Sa Nostra" i la Conselleria d'investigar, a sa Cànova, un garrofer que produesqui es fruit abans, màxim en 12 o 13 anys i no en 18 o 20 com ara.

De s'ametla, ja hem comentat, altres vegades, s'excessiva varietat i qualitat que junt amb una pobre comercialització dels arbres, fa que sigui un cultiu poc rendable. Ara ses esperances es dirigeixen cap el M.C., ja que, amb l'entrada l'any que ve afavorirà l'ametla mallorquina i espanyola en general enfront

de la californiana, Sa que mos fa més mal. I els preus, entre 330 i 360 ptes...

LES VINYES I MARRATXI.- Segons un endleg-expert en vi i vineys- que hem consultat, hi ha terres del nostre terme, des de Son Nebot i Ca'n Ramonell fins a sa carretera de Sta. Maria a Bunyola, les més properes a la via Palma-Inca, que reuneixen unes condicions ideals per a la sembra de noves vinyes. Que si se trien ceps de bona qualitat demostrada poden donar, sens cap dubte, un vi d'elevada qualitat. Ja ho sabeu.

XISCO LLINAS.

CRISTOFOL SOLER

DAVANT

LA PREMSA FORANA

EL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES

El dijous dia 26 el Conseller d'Economia i Hisenda, Cristòfol Soler, va mantenir una reunió amb la Premsa Forana per tal d'explicar el retall de l'Administració Central a la Comunitat Autònoma.

En primer lloc els cinc punts fonamentals en què consisteix els ingressos a la Comunitat que són:

1) Tases, que representa el 10% del total d'ingressos.

2) Percentatge de participació de la Comunitat Autònoma damunt els ingressos de l'Estat, que es determina damunt el cost que té la Comunitat durant un any, l'any base en aquest moments es el 84 que té un percentatge del 0,10%.

3) Despeses que paga l'Estat de primer establiment per funcionament de la Comunitat que representa un 5%.

4) Fons de compensació.

5) Convenis.- Obres que se financien conjuntament amb el Govern Central.

El Sr. Soler explicà en què consistien cada una d'aquestes partides i el seu desenvolupament.

EL RETALL UNA MANERA DE ATURAR LES AUTONOMIES.

Segons el Sr. Soler, el Govern Central, tenia dues opcions per tal d'aturar les autonomies, una la famosa llei anomenada L.O.A.P.A., i l'altre aplicant un retall al seu finançament ja que d'aquesta manera la Comunitat queda sense uns fons necessaris, per tal de dur endavant les seves competències.

AJUNTAMENTS AFECTATS.

Durant la seva intervenció el Sr. Soler, digué que els ajuntaments, es veurien afectats per una quantia bastant considerable, quedant congelats els fons de cooperació municipal per 1986.

GRAN DIFERENCIA ENTRE LO RECAPTAT I LO QUE REP LA NOSTRA COMUNITAT.

Existeix una gran diferència que poc a poc es va agreujant entre lo que recapta l'Estat Central i lo que es torna a invertir a les nostres Illes, ja que durant el darrers tres anys els habitants de les illes han aportat a les arques estatal 123.110 milions de ptes. i sols han rebut en obres i serveis públics 78.150 milions ptes, lo que dona una diferència a favor del Govern Central de 45.070 milions de ptes.

Després d'aquestes dades donades pel Sr. Soler, seguí una roda de Premsa.

A la pregunta feta de amb què afectaria aquest retall a la Part Forana, el Sr. Soler digué.

En lo únic què afectarà és que per l'any 86 tendran el mateix doblers del fons de cooperació municipal, també els ajuntaments que tenien un cànon d'energia es veuran afectats, ja que aquests cànon desapareix.

Una incidència bastan grossa en les solucions agrícoles, el pressupost del Ministeri Agrícola té un retall del 20%, la xifra exacta no se sap, però hi haurà un retall de l'ordre del 20% o tal volta més per subvencions agrícoles.

També tindrà incidència en la Cultura, en creacions de Casa de Cultures, etc., que pogués fer la Comunitat, ja que el pressupost del Ministeri té un retall del 15% i quan a subvencions i assistència social el retall és del 23%.

El retall suposarà un augment dels impostos?.

No, en aquests moments la Comunitat Autònoma no té previst cap recàrrec sobre els impostos, ni estatals ni els propis seus.

T.V. Balear es pot veure afectat per retall?.

S'ha de fer un estudi molt seriós sobre els ingressos i despeses que pot dur la implantació del canal autonòmic, però realment aquest retall nos resta possibilitats de dur a terme la TV.Balear, jo no dic que no es pugui dur a terme, però lo important és sobre les despeses que durà la implantació, i els ingressos, després d'aquest estudi molt seriós se podrà prendre la decisió final, de dur a terme la TV.Balear o no.

I això és en poques paraules la intervenció del Sr. Soler davant els representants de les revistes de la Premsa Forana.

MIQUEL BOSCH i AUBA.

COMUNICAT

VALORACIÓ DEL DECRET D'ENSENYAMENT DE LA NOSTRA LLENGUA

Amb la data del 13 de setembre de 1985, ha estat publicat al Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma el nou Decret d'ensenyament de la llengua i literatura pròpia de les illes Balears i quatre ordres regulant aspectes parcials del mateix Decret. Prèviament (al BOE del 6 de setembre), el govern de l'estat espanyol ja havia derogat el Decret i les dues Ordres que varen esser promulgades pel Ministeri d'Educació entre el 1979 i el 1982.

Creim que aquestes modificacions ja s'haurien d'haver fet molt abans. En concret, pensam que el moment oportú fou quan quedà aprovat l'Estatut d'Autonomia. Aleshores calia haver aprofitat les possibilitats de millorar la presència del català a l'ensenyament a partir de la utilització de la declaració estatutària de la doble oficialitat, d'aquest principi cal deduir-ne una consideració d'igualtat, i fent una interpretació adequada de la proclamació del català com a "llengua pròpia", la qual cosa suposa reconèixer-li la categoria de primera llengua.

De la mateixa manera, però, que creim que el Decret de 1979 s'hauria d'haver canviat fa temps per un altre que el milloràs, també pensam que la substitució d'ara és absolutament injustificable des de qualsevol perspectiva de racionalitat política. Volem dir que ens sembla del tot impropedent que el govern de la Coalició Popular hagi volgut regular l'ensenyament de/i en català uns pocs mesos abans que el Parlament aprovi la Llei de Normalització Lingüística, la qual establirà, entre d'altres coses, el marc d'ús legal del català a l'ensenyament d'una manera molt més precisa del que ho feia l'Estatut. Les presses del govern autònom ens semblen molt sospitoses. Ens sembla de sentit comú que hauria estat totalment lògic, sobretot després d'haver tengut la paciència d'esperar tant de temps, que s'hagués retrassat un parell de mesos l'elaboració del nou Decret. I, a més, tenint en compte que tanmateix no s'aplicarà fins al pròxim curs. I l'absurd arriba a la categoria de llastimós quan comprovam que determinats aspectes del Decret aprovat pel govern de la Coalició Popular estan clarament en contradicció amb el Projecte de Normalització Lingüística que ells mateixos han presentat al Parlament. Tot plegat una gran exhibició d'incompetència.

Passem tot seguit a comentar alguns aspectes del recent Decret. Vegem, per començar, el contingut de la seva introducció.

Una cosa que s'hi observa ben fàcilment és l'afany dels redactors per elaborar un text que per una banda no representi una ruptura amb la lletra de l'Estatut i, de l'altra, que sigui digerible per les bases gonellistes del partit. Aquest difícil equilibri dóna com a resultat una redacció plena d'ambigüitats i, fins i tot, de contradiccions.

Sobre la qüestió del nom de la matèria que pretenen regular és massa evident la voluntat ridícula d'evitar l'ús del nom científic de llengua catalana. Això suposa un retrocés en relació al rigor terminològic de l'Estatut i també en relació a l'actitud social sobre aquesta qüestió caracteritzada ja per la superació dels prejudicis.

Un aspecte que resulta grotesc és l'obsessiva

El govern d'una pretesa Comunitat Autònoma que, per les seves conviccions lingüístiques, resulta tan centralista com el P.S.O.E.

insistència en reduir l'ensenyament del català a l'aprenentatge de les seves modalitats illenques. Sembla com si propugnassin l'estudi exclusivament dialectològic de la llengua catalana. Enfront d'aquestes intencions, potser sigui oportú que recordem als senyors del govern que els únics que han protegit realment, ara i en el passat, les modalitats característiques del català de les Balears són aquells que sense ambigüitats n'han defensat la seva unitat i, a la vegada, la necessitat de l'existència d'una llengua comuna per als nivells cultes i formals. Contràriament, podem veure com els qui se presenten com a defensors obsessius de les nostres modalitats són els mateixos, per exemple els membres del govern de la Coalició Popular, que tant en l'ús públic com familiar rebutgen de manera habitual l'ús del català, fins i tot en les modalitats insulars illenques que tant presumeixen defensar.

D'altra banda, ja seria ben hora que el govern de la Coalició Popular assumís l'encàrrec, expressat a l'article 14 de l'Estatut, d'ensenyar la llengua catalana "d'acord amb la tradició literària autòctona". Haurien de saber que els nostres escriptors clàssics del segle XX en tot moment acceptaren i usaren la normativa comuna. I si pretenen convertir Antoni Mª Alcover en l'autoritat capaç de donar legitimitat científica a les seves tesis disgregadores, l'únic que aconseguen és demostrar el desconeixement que en tenen de la seva obra. A més, no vos sembla que és un acte d'hipocresia sabotejar l'aprenentatge de la normativa comuna mitjançant un Decret que està escrit en un català normatiu perfecte?

També s'equivoquen quan diuen que s'ha d'estudiar el català perquè és "la nostra llengua materna". No, el fet que determina l'obligatorietat del seu estudi, tal com ho diu l'Estatut, és el fet d'esser la llengua pròpia del nostre país. Es a dir, és un criteri de territorialitat el que marca l'Estatut, i a més aquest criteri és l'únic que se pot usar amb coherència per garantir l'avanc en la normalització lingüística.

En un paràgraf se fan unes afirmacions de caràcter filològic totalment peregrines, fàcilment desmuntables per qualsevol batxiller mínimament espavilat. No són les distintes variants del català les que parteixen d'un tronc comú sinó que les branques són les llengües romàniques i el tronc comú és el llatí. No, senyors del govern, no sols tenen un punt de partida en comú sinó que encara són la mateixa cosa.

L'apartat dedicat a la immigració, certament confusionari, demostra la manca de voluntat de clarificar quina ha de ser la política d'integració lingüística i cultural d'aquest sector social. Hi sobren ambigüitats i hipocresies i hi fa falta la determinació de reconèixer, ja d'una vegada, als immigrants i als seus fills els mateixos drets i deures lingüístics que a la resta dels mallorquins.

Quant al cos del Decret, voldríem assenyalar com a principals punts negatius els següents:

a) Discrimina descaradament la nostra llengua i literatura pel fet d'introduir-les com a matèries simplement optatives i a tercer curs de F.P. El castellà i l'idioma estranger hi són matèries obligatòries. Aquesta decisió suposa un atemptat injustificable contra el principi d'igualtat del castellà i del català derivat de la doble oficialitat que estableix l'Estatut. Pensam que és una il·legalitat inqüestionable. A més

també resulta discriminatori si el comparem amb el tractament que rep la mateixa llengua a les altres comunitats catalanoparlants de l'estat, o si el comparem amb el que reben el gallec o l'euskera, ja que l'assignatura de llengua té, per tot arreu, caràcter d'obligatòria.

b) El Decret també és negatiu perquè no estableix la igualtat d'hores lectives entre el català i el castellà. Fins i tot té una situació d'inferioritat horària respecte a l'idioma estranger.

c) L'ensenyament en català, que suposadament el govern pretén impulsar presenta unes possibilitats d'expansió a partir del Decret certament escasses. A diferència del que han fet altres comunitats autònomes que l'han introduït mitjançant Decret, el govern de la nostra Comunitat Autònoma converteix l'ensenyament en català en una utopia de difícil realització amb la introducció de tota una sèrie de barres burocràtiques difícils de superar.

d) No substitueix la concessió d'exempcions per la creació als centres docents d'unes classes intensives d'acolliment per a integrar amb rapidesa els alumnes procedents d'altres àrees lingüístiques.

Tot plegat, i aquesta valoració encara se podria allargar molt més, el Decret promulgat no representa cap avanç en el procés de la normalització del català a l'ensenyament. I si no avançam, en realitat retrocedim.

Per ventura, de les conviccions personals i polítiques sobre la nostra llengua del grup popular no en podem esperar gaire cosa més. Com a mínim, però, hauria estat desitjable que el seu comportament s'ajustés a la lletra i l'esperit de l'Estatut. No ha estat així. I per això hem de dir clarament que aquest Decret no ens serveix.

Sebastià SERRA I BUSQUETS
PSM- Esquerra Nacionalista

⊙ Encara els tenim tots asseguts a les cadires dels nostre Ajuntament Déu vulgui que no sigui per molt de temps Algun pareix com un pebrot molt coent jo no les vull gens de mal a cap d'ells 'xa'ls fer, que se posin vestits lluents que regalin oracions en els assistents però almanco que no malgastin els nostres doblers

⊙ Diu bé l'adagi que per esser conrador s'ha de saber molta d'agricultura En aquest món de tan poca cultura per empastifar tanta de pintura no cal ésser regidor.

⊙ N'hi ha un altre que vol fer molta veta dins el món municipal, és com a pardal, només el veuen perquè és molt gran, li haurem de posar randeta. Ja té unes targetes de presentació com si fos un "manistre" de l'exterior; A mi, em sembla que és molta pretensió per aquest tan jove regidor.

⊙ M'agrada molt un cavall i una egua ben aregada Sa verdera, d'ençà que mos ha deixat ha tornat molt estufada. Per ventura la mos han compixada! Tal vegada s'ha despavilada, fa estona que no fa una plorada se'n deu anar per devers Ciutat per ventura hi ha trobat un bergant de molta potada.

.../...

Que fa

el Consell Insular en Turisme, Indústria i Comerç

El pilar més important de la nostra economia, rep suport del Consell Insular de Mallorca a través d'estudis i enquestes d'aquest mercat.

El Consell Insular de Mallorca ajuda en general totes les activitats promocionals tant a nivell nacional com "Un hivern a Mallorca", com a nivell internacional — "Congresos anuals d'Agents de Viatges de diverses nacionalitats" "Congrés Mundial de la Tercera Edat (FIAPA)" —.

Edita guies, mapes, cartells i altres publicacions destinades a facilitar el coneixement de l'illa.

També mereix destacar-se la campanya de neteja de platges i altres llocs d'interès turístic.

Manté oberta una oficina d'informació turística a Alemanya i hi ha previsions d'obrir-ne una altra al Regne Unit. Col·labora també amb les oficines de turisme que hi ha en els municipis turístics.

Anualment distribueix el cànion d'energia entre els ajuntaments afectats per la producció i la transformació energètica.

Promou la celebració de conferències, fires i cursos que activin la indústria i el comerç.

Subvenciona i impulsa l'ús d'energies alternatives.

Consell Insular
de Mallorca

cf. Palau Reial, 1

Encara que potser una mica tard, m'he decidit a contar-vos un poc el que han estat les meves vacances. O millor dit, l'estiu, doncs el període vacacional per als assalariats -com jo- consta d'un sol mes.

Vaig començar anant-me'n, un cop més, a les Festes de Sant Joan de Ciutadella. Vull advertir a qui no els hagi vistes que encara és a temps de veure una festa popular en un estat bastant acceptable, cosa difícil en els temps que corren. Tot i així, la massificació i l'excés de consum d'alcohol s'estan convertint en els enemics principals de la festa.

"PORT-HOLA" ja es va fer eco parcialment de la nostra singladura pirinenca. Dic "nostra" perquè no era només l'amic Vicenç Sastre que trepitjava orquídies per terres de Navarra, sinó que també l'acompanyaven un servidor i dues belles mosses, el nom de les quals no ve ara massa a conte... (Punts suspensius a desvetllar pels sagaços detectius del "Roca-House") Doncs bé, deixant de banda aquests anecdòtics detalls, puc dir-vos que la "Ibaldia Pirineoetan" -aquest era el nom oficial de la marxa- constituï una experiència molt intensa de cara a conèixer aspectes més o menys confusos d'aquells indrets del Nord. D'entrada diré que Navarra és Euskadi, encara que alguns sectors, molt familiars per a nosaltres (llegiu "gonelles", "baleárics", "nacionalistes de pa amb fonteta", etc.), es neguin a admetre una realitat cultural d'una evidència aclaparadora. A Navarra, sobretot al nord, es parla l'euskera, i la toponímia té tots els trets fonamentals d'aquella llengua. Pel que fa a la gent que ens acompanyava, la gran majoria dels marxaires eren bascs, i ho eren en el sentit més autèntic del terme. Estic entrant ara en un terreny espinós, i m'apressuraré a dir que simplificar la problemàtica d'Euskadi a estar amb/contra ETA és minimitzar una qüestió bastant més complexa del que sembla a primera vista. Una cosa és ben certa: la presència de les FOP en aquelles latituds és gairebé obsessiva, compareixen onsevilla i en els llocs més insospitats. Quant a la nostra marxa en concret, els vam veure d'aprop en un parell d'ocasions, en les quals van considerar que alguns marxaires no portaven les prenes adients per a refrescar-se plàcidament en el riu. D'altra banda, les consignes contra la seva presència són nombroses i els incidents dialèctics estan a l'ordre del dia. Vull dir, en definitiva, que a Euskadi es pot ser nacionalista i d'esquerres sense cap trauma, i això no ha d'escandalitzar les ments políticament més puritanes. I pel que fa a la violència, vos transcriuré simplement el relat d'unes al.lotes que van conèixer un horabaixa a Donostia, fent vins per la ciutat vella:

-Aquí la gente está confusa. Un día se produce un atentado de ETA, y al día siguiente te enteras de que han torturado a un obrero cuatro manzanas más abajo...

M'agradaria també descobrir-vos la part festiva del Nord. En aquest sentit gaudim aquí d'una premsa nefasta, entossudida en mostrar-nos només els aspectes necrològics i tràgics de les terres basques. Un exemple: vaig veure a un diari local la notícia de la cremada d'una bandera espanyola per un grup de joves, tot fent-ne grans escarafalls i laments. Va ser l'únic comentari que vaig veure a la premsa sobre

les festes de Bilbao, on succeí aquest incident. Mantenc correspondència amb un amic de la marxa pirinenca que viu allà, i m'agradaria mostrar-vos una carta on em parla, entusiasmat, de l'alegria, de la bulla, de les colles de "Txistularis" que trullen pels carrers...

Carregat d'eufòria nacionalista -innocent de mi!-, vaig tornar a la nostra roqueta. Vaig refredar-me ben aviat: vaig obrir la bústia, trobant el programa de les festes del Pla de Na Tesa. Un bon amic aixímateix em va comentar:

-Jo vaig dir a la Comissió com així no feien el programa en mallorquí, però ja saps com són aquesta gent...

Així no anam enlloc. Ni en la forma ni en el fons del programa, íntegrament en castellà, i d'una pobresa d'actes preocupant. I ja és ben hora que els responsables de la cultura municipal se'n adonin de la vergonya de les valles a les festes dels pobles, que si anessin un poc pel mig veurien que festa és sinònim d'espai obert, de llibertat, d'amplitud de mireres. Vengueren després les festes de Santa Maria de Marratxí, patrona d'U.M. per obra i gràcia d'un Decret Municipal. No menys vergonyants, s'anunciaven amb una presentació farcida de faltes, inexactituds i disbarats. Del contingut val més no parlar-ne, encara que vull encoratjar els components del Grup de Teatre Migjorn per la seva voluntat damunt l'escenari, tot animant-los a experimentar altres camins que el ja conegut del "Teatre Regional". Crec que ho poden fer, si s'ho proposen.

Entremig de tot això, l'Agrupació folklòrica "Aires d'es Pla de Marratxí" celebrà una vetllada amb la presència d'un grup de Còrdova. La presentació fou també afortunada:

-Buenas noches. Generalmente siempre hablamos el mallorquín en nuestras actuaciones, pero hoy, y por respeto a estos amigos de Córdoba lo vamos a hacer en castellano...

El que no vaig averiguar és si quan els components de "Aires d'es Pla de Marratxí" anaren a Còrdova, els cordovesos tingueren la delicadesa de presentar-los en mallorquí. Què en pensau, vosaltres?

I bé, decebut, confús i amb l'eufòria nacionalista feta un "kleenex" arrugat, vaig retirar-me per devers la Colònia de Sant Pere, on encara es pot escoltar qualque contarella de pescador i alguna cançó de picat d'aquestes que fan ballar la gent de veres...

De tornada, i ja reincorporat a les tasques quotidianes, m'he fet cantaire de la Coral de Marratxí, encara que no estic massa convençut de que això de cantar vagi molt amb mi. Ja ho veurem, va dir aquell!

Sa Cabaneta, tardor del vuitanta-cinc.

Miquel Angel LLADO RIBAS

PorthOLA!

LECTURES PEL ROCAHOUSE

Com més va, més agrada aquesta secció. Se veu que és lo millor de sa Pòrtula.

Després d'editar Pòrtula en Miquel Bosch s'ha d'anar a confessar cada primer divendres de mes.

Recomanam al senyor de les entrevistes de música que no torni treure cap virolla com es mes pas-sat.

Trobam que sa Pòrtula nos hauria de dir qui és na Carmina Burana.

Si segueixen així aviat hauran d'encendre es llum per mirar ses lletres de sa portada de Pòrtula.

I aquesta comissió de glosadors que només s'afica amb don Gabriel Pieres, de sa ràdio balear. Què els ha fet aquest homonet?

Va quedar ben clar que a ses FESTES DE SA CABANETA hi havia més gent defora que dedins.

Només hi va haver molta gent el dia de la comèdia. Per què s'Ajuntament no subvenciona aquests joves enlloc de fer tants de sopars?

L'inventor de sa festa de la Mare de Déu de Marratxí anava fora corda. Diuen si en lloc de regidor de vies i obres el faran de mare-de-deus i miracles. Seria una bona regiduria, però els capellans del poble estarian gelosos.

Sa Pòrtula mai s'afica amb so clero. Se veu que deuen ser des seus, igual que U.M.

Per cert que mos han explicat que don Tòfol de Pòrtol renya molt es personal. Deu ser que es bestiar va alçurat i ha mester tello.

I és de s'unió mallorquina per molt que vagin a cercar es vot a Lluc la mare de Déu no els ho donarà: no està tan loca.

Per sort ja s'acaba aquest any de sa música i no hi haurà tantes pàgines avorrides.

Ara resulta que han de reduir els preus autonòmics per poder pagar les passejades democràtiques de don Felipesoe.

L'aparició del mes, Inaudit. La Mare de Déu de Marratxí ha tornat sortir al regidor de les faroles i li ha dit "Fill meu, dedica't als teus enxufes i deixa les festes pels altres, que no és lo teu".

Sa joventut de Marratxí no sap que té un regidor per a ella tota sola. Ho du tan amagat!

En Reagan sabrà que hi ha una potada espanyola a sa lluna perquè li hem enviat sa Pòrtula i de s'empenyo que agafarà convertirà la NASA en una fàbrica de sabates o de vaters.

Sa vergonya de Mallorca. S'únic poble que se queixa dels seus carrers. Amb lo ben clavats que estan i amb els gloriosos noms que duen. Pareix mentida. Si don Paco aixecava es cap!

Mos han dit per cosa certa que en Tomeu Enseñat està com enamorat de na Carmina. Se duen molt bé.

Noltros, es tres reis d'Orient.--

AQUEST POBLE NOSTRO

A vegades pens si val la pena molestar-me escrivint en aquesta secció de la revista Pòrtula per donar a conèixer els meus comentaris sobre la vida del Municipi. Preguntar-me si val la pena és per saber si no és fer massa retxes dins l'aigua; de tota manera els comentaris queden aquí i aquí estan per si qualcú els vol llegir. Per exemple: criticar l'Excel·lentíssim Ajuntament de Marratxí no és una tasca gratuïta, per qualque cosa hi ha llibertat d'expressió i tampoc no és massa difícils cercar i trobar "cabotades" a la gestió municipal en general i a tots els camps d'actuació.

Però Aquest Poble Nostro no cerca únicament les debilitats d'una gestió municipal sinó també els fets socials o els aconteixements que es produeixen a la nostra Vila que, dit sigui de passada, no n'hi ha massa perquè hem de reconèixer que el Municipi de Marratxí és mort, amb molt poca iniciativa en qualsevol camp, però és NOSTRO i com a tal, les persones que hi vivim hem d'intentar ressuscitar-lo en la mesura possible.

Ara mateix, com a activitat cultural, hi ha prevista l'organització de la carrossa que representarà a Marratxí el proper dia 19 d'octubre a la "Desfilada del carro de la Beata" a Ciutat. Aquesta carrossa es tà patrocinada i subvencionada per l'Ajuntament. Aquesta és una de les escasses ocasions en les quals es promou i es mou a la gent del Municipi per dur a terme una activitat cultural de molta o poca importància, però activitat a la fi.

De totes maneres aquest tipus de tasques no són molt espesses al llarg de l'any i això fa que després d'haver duit a terme aquesta festa s'obliden d'agrupar novament a la gent, als joves, fins l'any que ve. La manca d'iniciatives de qualsevol classe és patent a Marratxí.

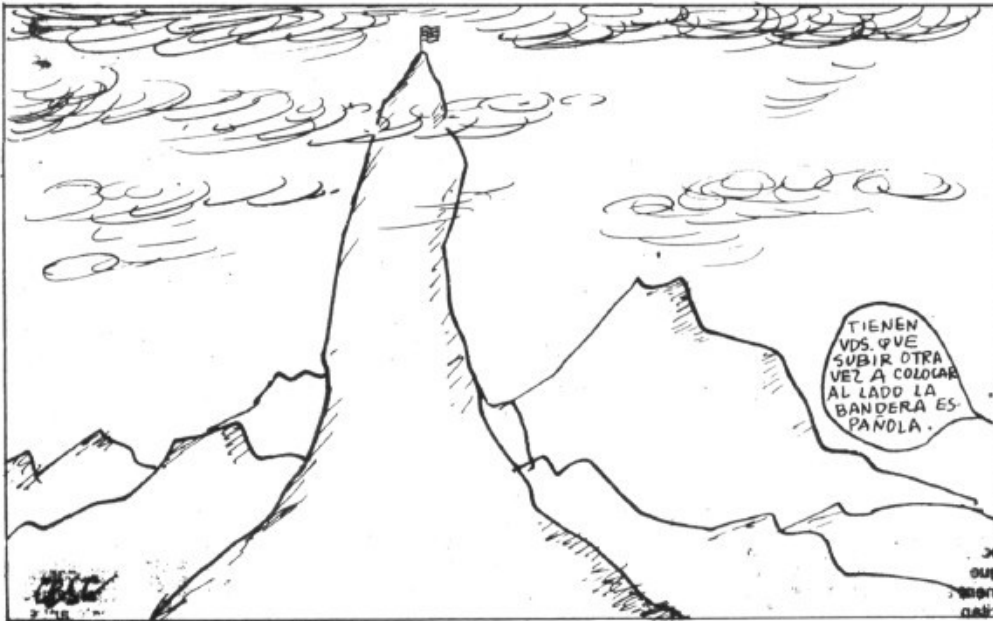
Els clubs esportius de futbol de Marratxí, els grups de ball de bot del Pla de na Tesa, el grup de Teatre de Sa Cabaneta, la revista Pòrtula, els clubs de Petanca del Pont d'Inca i algun altre que em pugui haver oblidat és tot el que hi ha a Marratxí. I, no obstant, aquests col·lectius mereixen un fort aplaudiment pel seu esforç de seguir endavant i fer-ho lo millor possible; però això s'acaba aquí, la manca d'ajudes, l'acceptació per part dels marratxiners i de les autoritats "competents", la comprensió dels qui els envolten, la influència i l'impacte que tenen aquests grups en la vida del Municipi és desgraciadament escàs. Dona la impressió que el poble en general i sobre tot els qui governen donen l'espatlla a aquests grups, no ja l'espatlla o la "sordera" sinó també la indiferència absoluta a un treball costós i de supervivència dins un ambient francament buit de sensibilitat envers els esforços d'aquestes persones i del que fan.

Jo em deman si, a part de la satisfacció de la gent que forma part d'aquests col·lectius culturals o esportius, el fruit del seu treball se sent i repercuteix a la resta de la població de Marratxí. Pel que veig de moment, no. Qui en té la culpa? Com es pot solucionar això? Podríem fer-nos infinitat de preguntes al respecte, de moment hi ha això... indiferència.

De moment les repercussions d'aquestes activitats passen inadvertides per al gran públic, on és la raó? On és la solució als mals d'aquest poble "NOSTRO"?

Antoni CANYELLES I OLIVER.--

DEL DIARI "AVUI"

TOT
 TOT
 TOT VOLTA DINS LA GÀBIA

EN CERCLES DE FERRO
 DIA PER DIA
 MARTELLS

PIM- PAN
 PIM- PAM

SOTMESOS
 MENYSPREATS
 ESTÚPITS
 ESCOPITS

BELLESA, ADJECTIVACIÓ, SONORITAT
 RIALLETA HÍSTERICA DE NINA - BOTXA-VOLTA - CORDES
 PERQUÈ

TOT
 TOT
 TOT VOLTA DINS LA

Colau Dolz

Al principi de la humanitat, el cap de la tribu era sempre el més fort, i lògicament, el més gran de tots. L'Everest és el cap del planeta. S'alça segur, ferm, inaccessible, majestàtic, vigilant, meditabund. Encara que avui sigui l'home qui fa el que vol al planeta, existeix dins tots un sentiment de respecte i temor natural cap a la Gran Muntanya.

Atrevir-se a acostar-s'hi és ja per a mi un privilegi i un acte de valentia. Molts intenten pujar-hi, però només uns pocs poden pujar al cim, els afortunats, els escollits. Com deu esser la sensació que es deu tenir quan s'és el més alt de tot un planeta?.

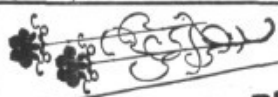
Fa poc, uns catalans aconseguiren pujar a dalt de tot. A la tercera expedició arribaren al cim, al sòtil del món. Admir tots aquests atletes que hi arribaren, pacients, incansables, plens de coratge, amb un cos d'acer, arriscant la seva vida a cada moment, fent qualsevol cosa per un sol objectiu, arribar al cim. I ho conseguiren!!!

El primer que coronà el cim del món fou Edmon Hillary, però en un cas com aquest no importa qui ho va fer abans o qui ho va fer després. Arribar és un privilegi d'uns pocs, una prova a un mateix, el veure realitzats els teus somnis els teus desitjos, el teu objectiu.

Enhorabona a aquells que pujaren dalt de tot, enhorabona als que ho intentaren i no pogueren, enhorabona a tots els expedicionares, enhorabona a tots aquells que estan al darrera de tot i que sense els quals no s'hagues pogut fer aquesta gran obra.

Gabriel Angel Vich i Martorell.

A PARTIR DE LA MÚSICA

JOAN FAGEDA:

EL DIFÍCIL EQUILIBRI

L'entrevista es realitzà en el despatx del Sr. Fageda, lloc modest situat al centre de Palma. Record que era un matí fred. Des del balcó vèiem passar els abrics i les gabardines. La gent circulava i la ciutat anava al ritme de les presses i de les bocinades corresponents.

P.- Li agrada escoltar Música?

R.- Sí. I ho faig quan puc. El meu desig és escoltar-ne sempre que tenc ocasió. A ca meva i també quan vaig en cotxe. Jo mateix em faig gravacions de les obres que més m'interessin, per escoltar-les conduint.

P.- Quina Música?

R.- Tota classe. I és que en ella hi trob un descans que no trob en altres matèries. Es una part important del meu esplai.

Puc dir que després de les tres principals funcions meves: professional, empresari i polític (que, en aquests moments, es poden posar en ordre invers), després d'elles ve la Música.

P.- Abans que la lectura, per exemple?

R.- Sí. La lectura requereix, a lo millor, més tranquil·litat. Un ambient més adient. En canvi per a la Música és més fàcil trobar el moment. Fins i tot els matins, mentre m'arregl, tenc una Música sonant.

P.- Música de fons, doncs.

R.- Sí. Moltes de vegades en plena feina tècnica, tenc Música de fons.

P.- Cantau?

R.- Sí, ja ho crec. Molt i m'encanta.

P.- Anau a concerts?

R.- No puc anar-hi. Precisament fa uns moments que he estat parlant amb na Mª Josep Martorell que donà un concert no fa molt i em queixava de no haver tengut temps d'anar-la a sentir. Normalment els concerts es fan a hores en les quals tenim les reunions. Per desgràcia no tenc el temps que voldria per dedicar a la Música al viu.

Es obligat parlar de la qüestió musical a Palma. Al cap i a la fi, ell és el representant més alt de l'oposició a l'Ajuntament.

P.- Creis que Palma és una ciutat "arreglada" musicalment parlant?

R.- En aquest moment sí. El que passa és que per a mi mai hi estarà suficientment. La Música és un dels pilars fonamentals i crec que hauria d'estar millor tractada. Fins i tot dins el camp de l'educació. Un alumne entendria millor, per exemple, les pròpies matemàtiques si tengués una gran afició a la Música.

P.- Com canviaria la política musical de l'Ajuntament en les seves mans?

R.- Supòs que seria tractada d'una altra manera. Encara que crec que no està mal tractada ara. Està bé. S'hi han gastat els diners suficients. Tota cosa que es faci per incrementar és benvinguda.

P.- Música als barris...

R.- Hauria d'arribar-hi molt més. Ara hi arriba l'anomenada Música popular. Però no he de caure en les qüestions "populatxeres". Crec que la Música és un dels camins fonamentals per educar la sensibilitat de les persones. S'hauria d'intensificar molt més la Música a les barriades.

P.- Heu parlat abans de Música i educació...

R.- Ma mare era professora de piano, el meu padrí de fons era compositor... sempre he viscut a ca meva l'ambient musical. I crec imprescindible que des de petit, el nin s'eduqui amb la Música. I els meus fills ho saben bé

(Val dir-ho, un dels fills del Sr. Fageda, Joan, és present escoltant seriosament les paraules del seu pare)

P.- Tocau algun instrument?

R.- Vaig fer els meus "pinitos" amb un orgue electrònic i amb una guitarra. Tenc modestos coneixements de solfeig i em facilita l'entendre una partitura.

P.- Un instrument

R.- El piano. Totalment el piano. La guitarra té uns avantatges però crec que el piano és l'instrument bàsic.

P.- Quina Música escoltau en moments d'eufòria?

R.- Per exemple Alleluia d'Haendel o qualsevol pas de sarsuela de, per exemple, La verbena de la Paloma... una infinitat d'obres.

P.- I en moments depressius o de tristor?

R.- A lo millor un Largo d'Haendel o qualsevol romàntic italià, Verdi, Puccini...

P.- Orquestra Ciutat de Palma?

R.- Mereix per a mi tots els respectes i crec que està formada per uns grans professionals. I sempre m'he queixat que en proporció a les altres partides econòmiques, està mal tractada. Crec que es mereix molt millor tractament.

P.- Creis que l'Orquestra només és de Palma?

R.- No. Crec que no. Quan una orquestra és bona ha de ser universal. Tothom ha de poder sentir-la.

P.- Jazz o Flamenc?

R.- Les dues coses, cada una al seu moment.

P.- Confiau en l'assessorament musical de l'Ajuntament?

R.- Sí. El que passa és que, com tot fenomen cultural, la Música també està polititzada. A lo millor es fan festivals de tipus "populatxero" i no popular, tractant la Música d'una manera incorrecta.

P.- Parlem de l'òpera.

R.- M'agrada. M'encanta un Parsifal, uns Mesures cantaires o un Tanhausser. Però també m'apassiona Verdi. Depèn del moment.

P.- Creis que és suficient la divulgació de la Música?

R.- No. Mai serà suficient. Tots els esforços que es facin en bé de la Música, per a mi seran pocs.

P.- Quin és el darrer disc que heu comprat?

R.- Un de Cobos... sí, un de pasdobles.

P.- Plácido o Julio?

R.- Depèn dels moments. Així quan faig feina tècnica en Julio Iglesias me va molt bé; en canvi en moments més recollits i de més atenció, Plácido Domingo. Crec molt important, en tot, trobar l'equilibri. Cercar-lo. I no és fàcil.

P.- Un Músic.

R.- Bach.

P.- Una obra.

R.- Tanhausser, per exemple.

P.- Un disc.

R.- Mèxico, de Luis Cobos.

P.- Amb quina Música tancaria aquesta conversa?

R.- Mira, ara se m'ocorr, de La Bohème, el Che gelida manina.

P.- Matí fred d'un gener a Mallorca.

PERE ESTELRICH I MASSUTI

Aquest prolífic compositor, considerat com el pare de la Música alemanya va néixer, precisament, cent anys justs abans del gran Joan Sebastià.

Heinrich vegé la llum un dia d'octubre del 1585 per a uns era el quatre, per a altres el vuit, a la ciutat saxona de Köstritz. El seu pare, burgmestre de la ciutat va procurar-li una cuidada educació, en la qual la Música ocupà un lloc important.

Encara que inicià els estudis de Dret, aviat els deixà quan li varen concedir una beca que li permeté anar a estudiar Música a Itàlia. A Venècia seguí l'ensenyament de composició amb Giovanni Gabrieli.

A partir del 1615 o 1617 va passar a ser Kapellmeister en la cort de l'Electeur de Saxònia, a Dresde, càrrec que ocupà fins que morí.

Aquest càrrec el deixà en una relativa llibertat que aprofità per a efectuar nombrosos viatges d'estudi i d'aprofundiment en l'Art Musical. Durant un altre que feu a Venècia a partir del 1628, conegué a Monteverdi i pogué aprofundir en el seu estil i en la seva obra.

Aquesta influència italiana la fa palesa en les seves obres i la transmet com a d'ús normal a Alemanya. Gràcies a l'altura que li dóna és considerat com el compositor més important del món germànic de la primera meitat del XVII.

Schütz morí a Dresde el 6 de novembre de 1672 a l'edat de 87 anys.

Juntament amb Schein i Scheidt forma part de les Tres S dels compositors luterans predecessors de Bach.

Les principals obres:

- Salms de David
- Passió segons sant Mateu
- Història de Nadal
- Les set paraules de Crist en la creu
- Història de la Ressurrecció
- Simfonies Sacres
- Musikalische Exequien (motets funeraris)

Va escriure una sola òpera -Dafne- el 1627, de la qual es perdé la Música.

Resulta curiós constatar que no deixà cap composició únicament per a instruments, sempre eren amb part vocal.

Vos recoman que, aprofitant l'efemèride, escolteu qualque cosa d'aquest Sagitarius, llatinització del seu nom. No vos n'empenedireu.

BIEL

ANY EUROPEU DE LA MÚSICA

Agenda Musical

OCTUBRE

- 1, Dima, 22'30 hores, Son Vida. Barry Sargent, Rumiko Harada, violí i piano. Obres: Beethoven i Brahms.
- 4, Div, 22 h., Es Pil.larí. Música Nostra
- 5, Dis, 22, Teatre Cine Municipal. MOSTRA MUSICAL ILLENCA. Cantautors.
- 6, Diu, 18'30, Son Marroig. Barry Sargent, Rumiko Harada. Obres de Mozart, Brahms i Prokofief.
--20, Sant Joan. Música Nostra
- 7, Dill, 20'30, Santa Eulària. IX SETMANA DELS ORGUES HISTORICS. Hans Dieter Möller, orgue; Capella Mallorquina; Dietmar Wengenroth, trompeta; Orquestra de Corda de Neuss
- 8, Dima, 20, Fonoteca Pública (Casa de Cultura). Audició comentada: "L'europèisme d'Haendel" per Biel Massot i Muntaner.
--20, Auditòrium. Suzanne Bradbury, piano.
20, Círculo Mallorquí. Syntagma
--22'30, Son Vida. Barry Sargent, Rumiko Harada, violí i piano. Obres de Mozart i de Brahms.
- 9, Dime, 20, Auditòrium. Orquestra de cambra de guitarres de Mallorca. Obres de Hume, Farkas, Werdin i Ravel. Dir: Gabriel Estarellas.
--20'30, Porreres (Ntra Sra de la Consolació) IX SET.ORG.HIST. Orgue, trompeta i Orquestra de Neuss
- 10, Dij, 20'30, Campos (Convent Franciscans) IX SET. ORG.HIST. Orgue, trompeta i Orqu. de Neuss
- 11, Div, 18'30, Andratx (Gelateria Ca'n Toneta). Suzann Bradbury, piano (a confirmar).
--20'30, Santanyí (Esgl. de Sant Andreu). IX SET.ORG.HIST. Orgue, Trompeta i Orqu. Neuss
--22, Auditòrium. Recital piano i violí, Menuhin.
- 12, Dis, 20'30, Sant Jeroni. Concert d'orgue.
--22, Teatre C. Munic. MOSTRA MUSICAL ILL.
--Auditòrium. Recital Amancio Prada.
- 13, Diu, 12, Teatre Principal. Concert Barba Municipal
--18'30, Son Marroig. Gianni Ricci, piano.
- 15, Dima, 22'30, Son Vida. Gianni Ricci, piano.
- 17, Dij, (horabaixa), Estudi General Lul.lià. Syntagma
- 18, Div, 20, Sant Jeroni. Concert d'orgue i virginal: Xavier Carbonell.
- 20, Diu, 18'30, Son Marroig. Binnie Bentley, piano.
- 22, Dima, 20, Fonoteca Pública. Audició comentada: "Blues i Jazz: evolució" per F. Merino, P. Forteza
--22'30, Son Vida. Binnie Bentley, piano.
- 23, Dime, 20, Casal Balaguer. Carme Poch, piano.
- 25 al 27, 21 h., Teatre Principal. ENCONTRE DE COMPOSITORS
- 25, Div, 20, Sant Jeroni. Concert Coral Universitària i La Quarta Ciència és Música
- 26, Dis, 22, Teatre C. Munic. MOSTRA MUSICAL ILL.
- 27, Diu, 12, Teatre Principal. Concert Banda Municipal
--18'30, Son Marroig. M. Drobinsky, cello (a conf.)
- 28, Dill, 22, T. Principal. Rauf Kasimov, piano.
- 29, Dima, 20, Auditòrium. Concert Orquestra Ciutat de Palma. Solista: Mark Drobinsky.
--22'30, Son Vida. Mark Drobinsky, cello: 2 Suites de Joan Sebastià BACH
- 31, Dij, 22, Auditòrium. Recital Marina Rossell.

ORTULA

INFORMATIU CULTURAL DE MARRATXI

S'Escola Vella--Pòrtol

Col.laboradors

Miquel Aguiló
Guillem Bosch
Xavier Carbonell
Comissió de glosadors de Pòrtol
Colau Dols
Pere Estelrich
Pau Ferrer
Miquel A. Font
Pau Lladó
Rafel Ferrer
Xisco Llinàs
Miquel Mut
Antoni Roca
Ramon Rosselló
Frederic X. Ruiz
Magdalena Torelló
Cristòfol Tries
Antoni Vaquer
Gabriel A. Vich

Consell de Redacció

Confecció gràfica:
Antoni Canyelles

Miquel Arce
Damià Quetglas i Bergas
Miquel Bosch i Auba
Biel Massot i Muntaner

Imprès als tallers
"Apòstol y Civilizador"
(Petra) DL: PM 529/81

Número 43, octubre del 1985

LLOCS DE VENDA D'AQUESTA REVISTA

Papereria Sa Cabaneta

Cafè Nou

Cafè Ca'n Carrió

Bar La Unión

Papereria Conchín

Musical Bodwen · Ciutat

NOVEMBRE

- 1, Div, Andratx (Gelateria ca'n Toneta) Mark Drobinsky, Philip Jenkins; cello i piano.
- 3, Diu, 18'30, Son Marroig. Philip Jenkins, piano.
- 5, Dima, 20, Fonoteca pública. Audició comentada: "Música per a clave - Doménico Scarlatti" per Ignasi Furió.
--22'30, Son Vida. Philip Jenkins, piano.
- 8, Div, 20, Sant Jeroni. Concert Es Taller
- 15, Div, 20, Sant Jeroni. Concert d'orgue: Arnau Reynés.
- 17, Diu, 20, Sant Jeroni. Concert Studium.